

Memo

memonummer 1
datum 9 februari 2018
aan Marien Kornet Antea Group
van Anne Posthumus Antea Group
kopie Jeroen Buijks Antea Group
project Bestemmingsplan Kloppeven
projectnr. 411871
betreft Oplegnotitie Natuurtoets m.b.t. Wet natuurbescherming

Aanleiding

De initiatiefnemer, BBOM B.V., is voornemens om ten noorden van de Rijksweg te Horn woningen te realiseren. In de huidige situatie is het plangebied een braakliggend terrein. Ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling dient het vigerende bestemmingsplan te worden herzien. In 2016 is een Natuurtoets opgesteld (Antea Group, 2016). In die Natuurtoets is het voornemen getoetst aan de toentertijd geldende natuurwetgeving, namelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Per 1 januari 2017 is echter de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. Deze wet heeft de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998 (en Boswet) vervangen. Mogelijk heeft de wetswijziging invloed op de conclusies van de eerder opgestelde Natuurtoets. In voorliggende oplegnotitie is dit onderzocht en is het voornemen getoetst aan de Wet natuurbescherming. Er hebben zich geen relevante wijzigingen voorgedaan in de bescherming van NNN en Natura 2000-gebieden. De voorliggende memo zal daarom enkel ingaan op de soortbescherming van de Wnb.

Wijzigingen in de natuurwetgeving

De Wet natuurbescherming brengt enkele wijzigingen met zich mee wat betreft natuurbescherming. Procedureel treedt in de nieuwe wet de provincie op als bevoegd gezag (met uitzondering van landelijke projecten). Inhoudelijk zijn als gevolg van de wetswijziging voornamelijk (maar niet uitsluitend) veranderingen opgetreden in de soortenbescherming (voorheen geborgd door de Flora- en faunawet). Zo zijn na de inwerkingtreding veel zeevissen, zoetwatervissen, dagvlinders en plantensoorten niet meer beschermd. Echter hebben een aantal andere insecten-, vlinder-, libellen-, vis- en plantensoorten bij de inwerkingtreding van de Wnb een beschermde status gekregen. Daarnaast geldt in bepaalde provincies voor een aantal soorten die voorheen in Tabel 1 van de Flora- en faunawet stonden (hiervoor gold standaard een vrijstelling bij werkzaamheden), geen vrijstelling meer. In de provincie Limburg, waar het plangebied gelegen is, is dit niet van toepassing. Wel van toepassing zijn aanvullende (tijdelijke) vrijstellingen van de eekhoorn (vrijgesteld van maart-april en juli t/m november), hazelworm (vrijgesteld van juli t/m september), levendbarende hagedis (vrijgesteld van 15 augustus t/m 15 oktober) en steenmarter (vrijgesteld van 15 augustus t/m februari).

In de voorgaande Natuurtoets (Antea Group, 2016) is gewerkt met de landelijke “Aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten” (LNV, 2009). Provincie Limburg hanteert sinds 6 december 2017 een andere lijst met jaarrond beschermde nesten (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2017-5634.html>, geraadpleegd op 8-2-2018). Op deze lijst zijn de nesten van de buizerd en sperwer niet langer jaarrond beschermd. De nesten van de boerenzwaluw, bosuil, huiswaluw, raaf, rode wouw en torenvalk zijn toegevoegd aan de lijst en kennen sinds 6 december 2017 een jaarronde bescherming.

Doel en methodiek

Het doel van voorliggende oplegnotitie is om te bepalen wat de gevolgen zijn van de wetswijziging voor de conclusies uit de eerder opgestelde Natuurtoets (Antea Group, 2016). Middels gegevens uit het NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna; in de omgeving binnen een straal van 2,5 km; periode 2013-2018) in combinatie met de kennis van aanwezige biotopen is bepaald of binnen de invloedssfeer van het plan nieuw beschermde soorten

voor kunnen komen. Vervolgens is gekeken of sprake is van effecten op deze soorten. Daarnaast wordt bepaald wat de gevolgen van de wetswijziging zijn op soorten die reeds zijn behandeld in de Natuurtoets (en waar sprake was van een effect op deze soorten).

Verandering in de soortbescherming

In de Wnb is de soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

Met name in categorie 3 ('andere soorten') zijn een groot aantal soorten vermeld die voorheen nog geen beschermde status kenden. In onderstaande paragrafen wordt op basis van de bureaustudie middels NDFF en de biotopen in het plangebied ingeschat of nieuw beschermde soorten voor kunnen komen.

Voorkomen nieuw beschermde soorten

In het NDFF zijn in de afgelopen vijf jaar waarnemingen bekend van nieuw beschermde soorten binnen een straal van 2,5 kilometer vanaf het plangebied (in bijlage 1 zijn vrijwel alle onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten opgenomen). Het gaat om nieuw beschermde soorten in de soortgroepen vlinders (grote vos) en de nieuwe soorten op lijst jaarrond beschermde nesten die de provincie Limburg hanteert (boerenwaluw, bosuil, torenvalk). Daarnaast komen enkele recente waarnemingen van soorten naar voren die reeds beschermd waren in het kader van de Flora- en faunawet maar nog niet zijn benoemd in de eerder opgestelde Natuurtoets. Het gaat om recente waarnemingen van de kamsalamander en steenuil (jaarrond beschermd nest). Onderstaand wordt op basis van de biotopen in het plangebied ingeschat of deze en overige nieuw beschermde soorten voor kunnen komen.

Nieuw beschermde soorten

Uit de NDFF data is gebleken dat binnen een straal van 2,5 kilometer een nieuw beschermde vlindersoort (soort van artikel 3.10; onderdeel A) en nieuwe vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest zijn waargenomen. Het gaat hierbij om de grote vos, boerenwaluw, bosuil, torenvalk.

De grote vos is waargenomen aan de oostzijde van het Starrenbosch op circa 2,5 kilometer van het plangebied (NDFF, geraadpleegd op 8-2-2018). Het biotoop van de grote vos zijn vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Ze zijn vooral aanwezig op warme, zonnige, open maar beschutte plaatsen. De soort heeft als waardplant iep (en soms wilg) (vlinderstichting.nl). Dit biotoop komt niet voor binnen het plangebied. De aanwezigheid van de grote vos kan daarom worden uitgesloten.

De boerenwaluw is waargenomen aan de noordzijde van Beegden op circa 2200 meter van het plangebied (NDFF, geraadpleegd op 8-2-2018). De boerenwaluw broed voornamelijk in open schuren en onder brede dakoverstekken, onder bruggen en incidenteel ook op andere beschutte plaatsen. Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van de boerenwaluw kan worden uitgesloten.

De bosuil is waargenomen in bosrijke gebieden rondom het plangebied. De dichtstbijzijnde waarneming is op circa 1200 meter ten noordoosten van het plangebied (NDFF, geraadpleegd op 8-2-2018). Binnen het plangebied zijn slechts enkele jongere bomen aanwezig. Deze bomen vormen geen geschikte nestlocaties voor de bosuil. Het plangebied bevindt zich daarnaast in een bebouwde omgeving. Op basis van deze factoren kan het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van de bosuil worden uitgesloten.

De torenvalk is waargenomen op circa 2,5 kilometer van het plangebied, ten noorden van de Oolderplas (NDFF, geraadpleegd op 8-2-2018). De torenvalk broed voornamelijk in nestkasten, maar ook in solitaire bomen en aan de rand van bos en bosjes. Het plangebied bevindt zich in bebouwde omgeving en binnen het plangebied zijn slechts enkele jongere bomen aanwezig. Deze bomen vormen geen geschikte nestlocaties voor de torenvalk. Op basis van deze factoren kan het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van de torenvalk worden uitgesloten.

Reeds beschermde soorten; nieuwe waarneming

De kamsalamander is recent waargenomen in het bos- en waterrijke gebied ten noorden van het industrieterrein Windmolenbos, op circa 2,5 kilometer van het plangebied (NDFF, geraadpleegd op 8-2-2018). Het voortplantingsbiotoop van de kamsalamander wordt gevormd door vrij grote, geïsoleerde, stilstaande, half beschaduwde, iets voedselrijke wateren met een goed ontwikkelde water- en oevervegetatie. De wateren moeten bovendien vrij zijn van de grotere vissoorten. Vaak liggen er meerdere wateren in elkaars nabijheid. Het landbiotoop waar de kamsalamander wordt aangetroffen is vaak kleinschalig landschap. Het bestaat uit struikgewas, struweel, ruig grasland en/of bosrijk gebied en ligt vaak binnen enkele honderden meters van het voortplantingsbiotoop (BIJ12, 2017a). In en nabij het plangebied is geen geschikt voortplantingswater aanwezig. Het aanwezige biotoop in het plangebied vormt daarom ook geen overwinteringsgebied voor de kamsalamander. De aanwezigheid van de kamsalamander kan worden uitgesloten.

De steenuil is recent waargenomen op circa 2,5 kilometer ten noordoosten van het plangebied (NDFF, geraadpleegd op 8-2-2018). Steenuilen zijn sterk verbonden aan het kleinschalige agrarische cultuurlandschap en zijn uitgesproken standvogels (BIJ12, 2017b). Ze verblijven het hele jaar in hun territorium. De steenuil maakt voornamelijk gebruik van kunstmatige nestkasten of nestholtes in bomen als broedplaats. Binnen het plangebied zijn slechts enkele jongere bomen aanwezig. Deze bomen vormen geen geschikte nestlocaties voor de steenuil. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de steenuil kan worden uitgesloten.

Effectbeoordeling nieuwe beschermde soorten

Aangezien het voorkomen van overige en nieuw beschermde soorten uitgesloten kan worden van het plangebied kunnen ook effecten op deze beschermde soorten uitgesloten worden.

Wijzigingen bescherming reeds vastgestelde soorten Natuurtoets (Antea Group, 2016)

Uit de Natuurtoets is gebleken dat de aanwezigheid van algemene broedvogels niet uitgesloten kan worden van het plangebied en de omgeving. Het beschermingsregime van deze soorten is in de Wet natuurbescherming in vergelijking met de Flora- en faunawet gelijk gebleven. Wanneer de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden, zijn er geen belemmeringen vanuit de Wet natuurbescherming.

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is, net als in de Flora- en faunawet, een zorgplicht opgenomen. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Hier treden geen veranderingen op ten opzichte van eerdere wetgeving.

Conclusie

Er zijn geen in het kader van de Wet natuurbescherming nieuw beschermde soorten te verwachten in het plangebied; effecten zijn dan ook uitgesloten. De inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming per 1 januari 2017 leidt derhalve niet tot een verandering van de conclusies gesteld in de reeds opgestelde Natuurtoets (Antea Group, 2016). De gestelde conclusies en aanbevelingen blijven onverminderd van kracht.

Bronnen

- **Antea Group, 2016.** Natuurtoets Bestemmingsplanwijziging Kloppeven te Horn. 9 september 2016.
- **BIJ12, 2017a.** Kennisdocument Kamsalamander (*Triturus cristatus*). Versie 1.0, juli 2017.
- **BIJ12, 2017b.** Kennisdocument Steenuil (*Athene Noctua*). Versie 1.0, juli 2017.
- **Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009.** Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Websites:

NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna)
vlinderstichting.nl
ravn.nl

Bijlage 1: Beschermde soorten Wnb

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze Bijlage voor de vogelsoorten en tabel B van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten niet zijnde vogels). Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel C en D van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Vogels die vallen onder artikel 3.5 (Bern bijlage II, Bonn bijlage I) én in Nederland broeden.

Info tabel: Ingekorte lijst van de vogelsoorten van de Conventie van Bern bijlage II. Deze lijst is ingekort door alleen die vogels op te nemen die volgens de Atlas van de Nederlandse Broedvogels (Nederlandse Fauna serie deel 5 uit 2002) en de Avifauna van Limburg (uit 2006) in Nederland broeden. Dwaalgasten en overwintelaars zijn derhalve niet vermeld.

<u>Vogels</u>		
Appelvink	Grote bonte specht	Purperreiger
Baardman	Grote gele kwikstaart	Putter
Beflijster	Grote karekiet	Ransuil
Bergeend	Grote stern	Rietgors
Bergfluit	Grote zilverreiger	Rietzanger
Bijeneter	Havik	Rode wouw
Blauwborst	Heggenmus	Roerdomp
Blauwe kiekendief	Hop	Roodborst
Boerenwaluw	Huiswaluw	Roodborsttapuit
Bontbekplevier	IJsvogel	Roodhalsfuut
Bonte strandloper	Kerkuil	Rouwkwikstaart
Bonte vliegenvanger	Klaapekster	Sijs
Boomklever	Klein waterhoen	Slangenarend
Boomkruiper	Kleine barmstij	Slechtvalk
Boompieper	Kleine bonte specht	Smelleken
Boomvalk	Kleine karekiet	Snor
Bosrietzanger	Kleine plevier	Sperwer
Bosruiter	Kleine zilverreiger	Spotvogel
Bosuil	Kleinst waterhoen	Sprinkhaanzanger
Braamsluiper	Kluut	Steenuil
Brandgans	Kneu	Steltkluut
Bruine kiekendief	Koereiger	Strandplevier
Buizerd	Koolmees	Taigaboomkruiper
Casarca	Kortsnavelboomkruiper	Tapuit
Cetti's zanger	Kraanvogel	Tijftjaf
Draaihals	Krekelzanger	Torenvalk
Duinpieper	Kruisbek	Tuinfluit
Dwergmeeuw	Kuifmees	Velduil
Dwergstern	Kwak	Visarend
Engelse kwikstaart	Kwartelkoning	Visdief
Europese kanarie	Lepelaar	Vuurgoudhaan
Fitis	Matkop	Wespendief
Fluiter	Middelste bonte specht	Wielewaal
Geelgors	Nachtegaal	Winterkoning
Gekraagde roodstaart	Nachtwaluw	Witbandkruisbek
Gele kwikstaart	Noordse stern	Witte kwikstaart
Geoorde fuut	Oehoe	Witwangstern
Glanskop	Oeverloper	Woudaap
Goudhaan	Oeverpieper	Zeearend
Grasmus	Oeverwaluw	Zwarte mees
Graspijper	Ooievaar	Zwarte ooievaar
Graszanger	Orpheusspotvogel	Zwarte roodstaart
Grauwe kiekendief	Paapje	Zwarte specht
Grauwe klauwier	Pestvogel	Zwarte stern
Grauwe vliegenvanger	Pimpelmees	Zwarte wouw
Griel	Poelruiter	Zwartkop
Groene specht	Porseleinhoen	Zwartkopmeeuw
Groenling		

Tabel B. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren landzoogdieren	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreepad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren vleermuizen	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimperlblauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestaat
	pimperlblauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblauwtje		grijze grootoorvleermuis
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
Libellen	mercurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel		mopsvleermuis
	gaffellibel		noordse vleermuis
	gevlekte witsnuitlibel		rosse vleermuis
	groene glazenmaker		ruige dwergvleermuis
	noordse winterjuffer		tweekleurige vleermuis
	oostelijke witsnuitlibel		vale vleermuis
	rivierrombout		watervleermuis
	sierlijke witsnuitlibel		gewone dwergvleermuis
Nachtvinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren zeezoogdieren	walrus
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zeeschildpad, lederschildpad, soepschildpad		Bultrug, gewone vinvis bruinvis dwergpotvis
	gladde slang		gestreepte dolfin, gewone dolfin, grijze dolfin
	muurhagedis		gewone spitsdolfijn
	zandhagedis		grijze dolfin
Sporenplanten	geel schorpioenmos		kleine zwaardwalvis
	tonghaarmuts		narwal
	kleine vlotvaren		orka
Vissen	steur		tuimelaar
	houting		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn
Weekdieren	bataafse stroommossel		noordse vinvis, potvis
	platte schijfhoren		butskop
Zaadplanten	liggende raket		dwergvinvis
	drijvende waterweegbree		griend,
	groenknolorchis		spitsdolfijn van gray
	kruipend moerasscherm		witte dolfin
	zomerschroeforchis		

Tabel C. “Overige Soorten” onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Zoogdieren	Waterspitsmuis	Donker pimpernelblauwtje
Aardmuis*	Wezel**	Duinparelmoervlinder
Boommarter	Wild zwijn	Gentiaanblauwtje
Bosmuis*	Woelrat*	Grote parelmoervlinder
Bunzing**	Amfibieën	Grote vos
Damhert	Alpenwatersalamander	Grote vuurvlinder
Das	Bruine kikker*	Grote weerschijnvlinder
Dwergmuis*	Gewone pad*	Iepenpage
Dwergspitsmuis*	Kleine watersalamander*	Kleine heivlinder
Edelhert	Meerkikker*	Kleine ijsvogelvlinder
Eekhoorn	Middelste groene kikker*	Kommavlinder
Egel*	Vinpootsalamander	Pimpernelblauwtje
Eikelmuis	Vuursalamander	Sleedoornpage
Gewone bosspitsmuis*	Reptielen	Spiegeldikkopje
Gewone zeehond	Adder	Veenbesblauwtje
Grote bosmuis	Hazelworm	Veenbesparelmoervlinder
Grijze zeehond	Levendbarende hagedis	Veenhooibeestje
Haas*	Ringslang	Veldparelmoervlinder
Hermelijn**	Vissen	Zilveren maan
Huisspitsmuis*	Beekdonderpad	Libellen
Konijn*	Beekprik	Beekkrombout
Molmuis	Elrits	Bosbeekjuffer
Ondergrondse woelmuis*	Europese rivierkreeft	Donkere waterjuffer
Ree*	Gestippelde alver	Gevlekte glanslibel
Rosse woelmuis*	Grote modderkruiper	Gewone bronlibel
Steenmarter	Kwabaal	Hoogveenglanslibel
Tweekleurige bosspitsmuis*	Dagvlinders	Kempense heidelibel
Veldmuis*	Aardbeivlinder	Speerwaterjuffer
Veldspitsmuis	Bosparelmoervlinder	Kevers
Vos*	Bruin dikkopje	Vliegend hert
	Bruine eikenpage	

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn.

Tabel D. “Overige Soorten” onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Planten	Groene nachtorchis	Roggelelie
Akkerboterbloem	Groensteel	Rood peperboompje
Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Rozenkransje
Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Ruw pazelzaad
Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Scherpkruid
Berggamander	Honingorchis	Schubvaren
Bergnachtorchis	Kalkboterbloem	Schubzegge
Blaasvaren	Kalketrip	Smalle raai
Blauw guichelheil	Karhuizeranjer	Spits havikskruid
Bokkenorchis	Karwijselie	Steenbraam
Bosboterbloem	Kleine ereprijs	Stijve wolfsmelk
Bosdravik	Kleine Schorseneer	Stofzaad
Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Tengere distel
Brede wolfsmelk	Kluwenklokje	Tengere veldmuur
Breed wollegras	Knollathyrus	Trosgamander
Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Veenbloembies
Dennenorchis	Korensla	Vliegenorchis
Dreps	Kranskarwij	Vroege ereprijs
Echte gamander	Kruiptijm	Wilde averuit
Franjegtiaan	Lange zonnedaauw	Wilde ridderspoor
Geelgroene wespenorchis	Liggende ereprijs	Wilde weit
Geplooid vrouwenmantel	Moerasgamander	Wolfskers
Getande veldsla	Muurbloem	Zandwolfsmelk
Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zinkviooltje
Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zweedse kornoelje
Gladde zegge	Pijlscheefkalk	



Natuurtoets

Bestemmingsplanwijziging Kloppeven te Horn

projectnummer 411871
definitief revisie 00
9 september 2016

Natuurtoets

Bestemmingsplanwijziging Kloppeven te Horn

projectnummer 411871
definitief revisie00
9 september 2016

Auteur(s)

J. Buijks

Opdrachtgever

BBOM B.V.
Leyenbroekerweg 38
6132 CE Sittard

datum vrijgave	beschrijving revisie	goedkeuring	vrijgave
09-09-2016	definitief	Ir. M. Korthorst	

Inhoud

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Wettelijk kader natuurbescherming	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Flora- en faunawet	3
2.3	Natuurwerk Nederland	3
2.4	Natuurbeschermingswet 1998	3
3	Plangebied en projectvoornemen	5
3.1	Plangebied	5
3.2	Projectvoornemen	5
4	Methodiek	7
4.1	Algemeen	7
4.2	Bureauonderzoek	7
4.3	Terreinbezoek	8
4.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	8
5	Resultaten gebiedsonderzoek	9
5.1	Gebiedsbeschrijving	9
5.2	Beschermde soorten	10
5.2.1	Bureauonderzoek	10
5.2.2	Terreinbezoek - ecologische bevindingen	11
5.2.3	Samenvatting beschermde soorten	14
5.3	Beschermde gebieden	15
6	Toetsing	17
6.1	Effectbepaling project	17
6.2	Effecten beschermde soorten	17
6.2.1	Vogels	17
6.2.2	Zoogdieren	18
6.2.3	Reptielen	18
6.2.4	Amfibieën	18
6.2.5	Vissen	18
6.2.6	Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen	18
6.2.7	Flora	19
6.3	Effecten op beschermde gebieden	19
6.3.1	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	19

6.3.2	Effecten op Natura 2000-gebieden	19
7	Conclusies	20
7.1	Conclusies soortenbescherming	20
7.2	Conclusies gebiedsbescherming	20
8	Bronnen	22
	Bijlage I Wettelijk kader	24

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer, BBOM B.V., is voornemens om aan de Rijksweg te Horn woningen te realiseren. In de huidige situatie is het plangebied een braakliggend terrein. Ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling dient het vigerende bestemmingsplan te worden herzien.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Flora- en faunawet, Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen Ecologische Hoofdstructuur) en Natuurbeschermingswet 1998. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de natuurtoets beschreven. In figuur 1.1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven.



Figuur 1.1. Globale ligging van het plangebied. Bron: Globespotter.

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet, NNN en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Leeswijzer

De Natuurtoets is verder als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 beschrijft het projectgebied en het projectvoornemen;
- Hoofdstuk 4 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 5 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten in (de omgeving) van het projectgebied;
- Hoofdstuk 6 toetst de activiteiten aan de natuurwetgeving;
- Hoofdstuk 7 beschrijft de conclusies en (eventuele) vervolgstappen en procedures.

2 Wettelijk kader natuurbescherming

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en het NNN en de Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd. Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet, het NNN en de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn alleen onder voorwaarden mogelijk.

2.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is de kern van het natuurbeleid. Het NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van het NNN en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

2.4 Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten worden beschermd middels de Natuurbeschermingswet 1998, deze gebieden hebben daarmee een wettelijk beschermde status. Er zijn geen ontwikkelingen zonder Natuurbeschermingswet vergunning toegestaan, als deze ontwikkeling de natuurlijke waarden en instandhoudingsdoelen van het gebied direct of indirect aantasten.

Wet natuurbescherming (2017)

Per 1 januari 2017 treedt naar verwachting de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking. Deze wet vervangt de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. De Wnb kent twee dimensies, gebiedsbescherming en soortenbescherming. Wat betreft gebiedsbescherming verandert er niet veel. De bescherming van Natura 2000 wordt overgenomen, maar behelst niet meer dan wat strikt noodzakelijk is volgens de Habitat- en Vogelrichtlijn. Er zijn ook geen mogelijkheden voor provincies om zwaardere eisen te stellen. Buiten de Natura 2000-gebieden kan een provincie wel verdergaande bescherming bewerkstellingen door daarover in verordeningen regels te stellen.

Bij de soortenbescherming blijven de verboden behouden. De lijst met beschermde soorten wijzigt echter. De indeling in beschermingsniveaus verdwijnt. Er komen drie regimes voor beschermde soorten: de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen en 'andere soorten'. Dit betekent dat bij nieuwe projecten deels met andere soorten rekening dient gehouden te worden dan voorheen. Een aantal nu nog beschermde soorten, vooral vaatplanten en zeevissen, wordt – afgezien van de algemene zorgplicht – straks niet meer beschermd.

Met de nieuwe wet wordt bij het aanvragen van een omgevingsvergunning bij de gemeente meteen getoetst wat de gevolgen voor de natuur zijn. Het is echter nog steeds mogelijk om de natuurvergunning rechtstreeks bij het bevoegd gezag, de provincie waar de activiteit plaatsvindt (in plaats van bij RVO), aan te vragen. Voor activiteiten waar een omgevingsvergunning nodig blijft, moet die binnen 13 (+7) weken worden gegeven.

De Wnb kent ook een doelbepaling waarin is bepaald dat de natuur een 'intrinsieke waarde' heeft. Een bestuursorgaan zal er rekening mee moeten houden bij het uitoefenen van zijn taken en bevoegdheden. Deze waarde komt ook terug in de algemene zorgplicht die van toepassing is op alle in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving. De gedragscodes Flora- en faunawet blijven van toepassing. Wel dienen de gedragscodes aan de nieuwe wet aangepast te worden (doordat de lijst met beschermde soorten wijzigt).

In de praktijk blijven bij plannen en projecten ecologische onderzoeken, toetsingen aan de wet en de vergunning- of ontheffingsplicht nodig. In voorliggende Natuurtoets is het voornemen getoetst aan de huidige wetgeving. Vanaf de inwerkingtreding van de Wnb zullen (lopende) aanvragen onder het nieuwe recht worden getoetst.

3 Plangebied en projectvoornemen

3.1 Plangebied

Het plangebied bevindt zich in Horn (gemeente Leudal) in de provincie Limburg. Het plangebied wordt aan de zuidzijde begrensd door de Rijksweg en aan de noordzijde door de woningen gelegen aan de Hoefstraat. Ten westen van het plangebied zijn agrarische gronden gelegen. Het plangebied kan worden opgedeeld in twee deelgebieden: Fase 1 en Fase 2. In figuur 3.1 is de globale begrenzing van het plangebied weergegeven.

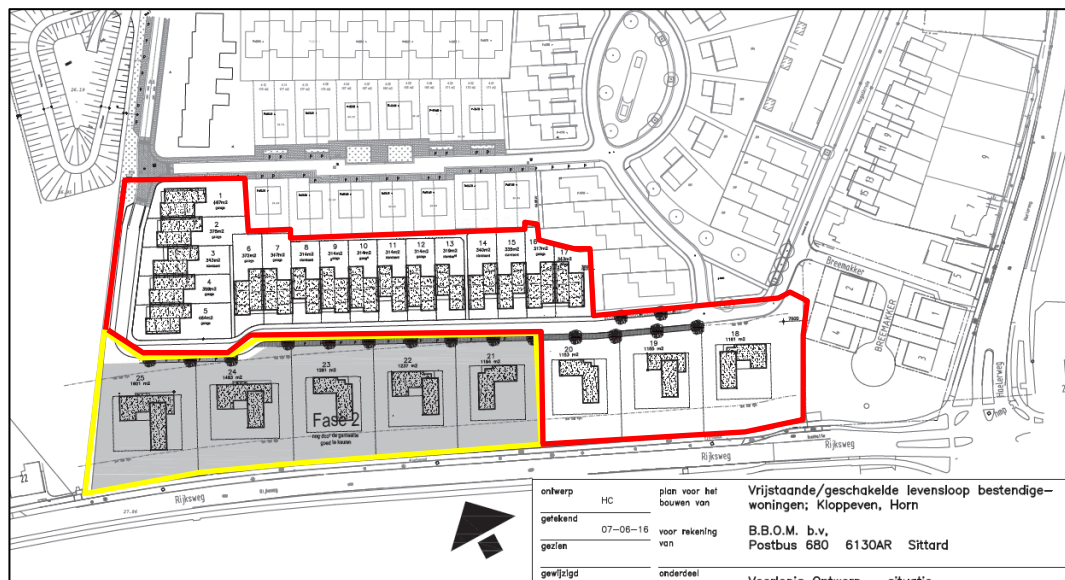


Figuur 3.1. Globale begrenzing van het plangebied. Fase 1: rood, Fase 2: geel. Bron: Globespotter.

3.2 Projectvoornemen

De initiatiefnemer is voornemens om in Fase 1 in het oostelijke deel drie vrijstaande woningen te realiseren. In het westelijke deel worden zeventien aaneengesloten woningen gerealiseerd (zie figuur 3.2, rood kader). Het bestemmingsplan voor deze fase wordt naar verwachting eind 2016 vastgesteld. De realisatie van het project start in 2017. In Fase 2 worden nog eens vijf vrijstaande woningen gerealiseerd (zie figuur 3.2, geel kader). Dit gebeurt mogelijk middels een separate bestemmingsplanwijziging.

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling wordt het terrein bouwrijp gemaakt. Het aanwezige grasland zal hiermee verdwijnen. Er is geen sprake van het rooien van bomen of het dempen van watergangen.



Figuur 3.2. Voorlopig ontwerp (Architectenbureau Coppen, 2016). Fase 1: rood, Fase 2: geel.

4 Methodiek

4.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.2 Bureauonderzoek

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar de zwaar beschermde (Tabel 3) en overig beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemeen beschermde soorten, die zijn opgenomen in Tabel 1 van de Flora en faunawet, zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt het voorliggende project. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er worden diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en het (mogelijk) voorkomen van zwaarder (Tabel 2 en 3 – soorten) beschermde soorten in en rond het plangebied. Met behulp van landelijke en regionale verspreidingsatlassen en specifieke internetsites (www.ravon.nl; www.vlindernet.nl; www.libellennet.nl; www.Naturalis.nl \EIS) wordt nagegaan of in het verleden zwaarder beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

Daarnaast worden landelijke databanken voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl, over de periode 2011 - 2016. [Telmee.nl](http://telmee.nl) is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn dan niet bekend. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Vogels zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Vogels zijn onderverdeeld in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5) (zie toelichting in Bijlage 1 – Wettelijk kader) waarvan inventarisatie gewenst is. Gekeken wordt naar de verspreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

Naast de bronnen met soortinformatie is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de interactieve kaart 'Provinciaal natuurbeheerplan' gebruikt van de provincie Limburg. Tevens is gebruik gemaakt van de informatie die beschikbaar is op de website van het ministerie van EZ en de interactieve kaart 'Natura 2000 Network Viewer' van het European Environment Agency (EEA) voor de ligging van Natura 2000-gebieden.

4.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van de bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat in het plangebied. Op 29 augustus 2016 bij 20 °C en half bewolkt weer is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een deskundig ecooloog van Antea Group om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek).

4.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Resultaten gebiedsonderzoek

5.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied heeft een vrij monotoon karakter en bestaat hoofdzakelijk uit een grasland (zie figuur 5.1). Binnen het gebied zijn enkele hoogteverschillen aanwezig. Zo zijn in de noordwestelijke- en zuidoostelijke hoeken grondwallen aanwezig. Aan de westzijde van het grasland is een onverhard pad aanwezig (zie figuur 5.2 links). Hier is tevens een plek van enkele vierkante meters met struweel aanwezig (zie figuur 5.2 rechts). Aan de oostzijde loopt een verhard pad door het plangebied (zie figuur 5.3 links). Ten oosten hiervan is een hoek met wat ruigere vegetatie aanwezig (zie figuur 5.3 rechts). Hier staan tevens enkele jonge bomen (berk en notenboom).



Figuur 5.1. Impressie grasland plangebied.



Figuur 5.2. Impressie onverhard pad aan westzijde (links) en deel struweel (rechts).



Figuur 5.3. Impressie verhard pad (links) en ruigere hoek plangebied (rechts).

5.2 Beschermde soorten

5.2.1 Bureauonderzoek

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie en uit atlassen (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Dit betreft onderstaande zwaarder beschermde (Tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten.

Vogels, categorie 1-4 (telmee.nl)

- Buizerd, gierwaluw, havik, huismus, kerkuil, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer en wespandief.

Zoogdieren (telmee.nl)

- Eekhoorn, steenmarter, wild zwijn, das, bever, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, ingekorven vleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis.

Reptielen (telmee.nl)

- Levendbarende hagedis.

Amfibieën (telmee.nl)

- Alpenwatersalamander, heikikker en poelkikker.

Vissen (telmee.nl)

- Kleine modderkruiper, rivierdonderpad, bittervoorn.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen (telmee.nl)

- Gevlekte witsnuitlibel.

Flora (telmee.nl)

- Kleine zonnedauw, rapunzelklokje, ronde zonnedauw, veldsalie, waterdrieblad en wilde marjolein.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat

slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats.

Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied. Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort gededuceerd uit bovenstaande gegevens, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of het plangebied een belangrijke functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 5.2.2 beschouwd.

5.2.2 Terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op basis van het bureauonderzoek en het terreinbezoek door een ecooloog van Antea Group wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Het plangebied bevindt zich tussen stedelijke bebouwing en een agrarisch gebied. Binnen het plangebied zijn geen wateren aanwezig. Op basis van de ligging van het plangebied in combinatie met het ontbreken van wateren binnen, en in de directe omgeving van, het plangebied kan het voorkomen van zwaardere beschermde vissen en amfibieën op voorhand worden uitgesloten.

Vogels (categorie 1-4)

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenaamde categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten (zie bijlage I).

Uit de bureaustudie blijkt dat de buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer en wespandief in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn deze, of overige soorten met een jaarrond beschermd nest niet waargenomen.

De huismus en gierzwaluw zijn beide soorten die voornamelijk in gebouwen broeden. De huismus broedt over het algemeen in stedelijk gebied in uiteenlopende holtes, meestal onder of rondom dakpannen (RVO, 2014a). De gierzwaluw nestelt in (hoge) bebouwing in donkere holtes in ventilatieschachten, spleten in muren, onder dakpannen en in kerktorens (RVO, 2014b). Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van de gierzwaluw en huismus kan worden uitgesloten.

De kerkuil is een soort die voorkomt in cultuurland met gras- en bouwlanden die begrensd worden door kruidenrijke akkerranden, houtwallen, heggen of bosjes. Ze worden bijna nooit aangetroffen in bossen. Kerkuilen broeden vooral in de hoge, donkere en tochtvrije delen van boerenschuren, kerken, kastelen en torens (RVO, 2015). Op basis van het ontbreken van geschikt broedbiotoop kan het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van de kerkuil worden uitgesloten. Tevens kan uitgesloten worden dat het plangebied een essentieel onderdeel vormt van het leefgebied van de soort omdat geen sporen (braakballen en prooi-resten) zijn aangetroffen en in de omgeving voldoende open percelen aanwezig zijn die mogelijk kunnen functioneren als foerageergebied.

De overige soorten maken hun nest voornamelijk in bomen. Binnen het plangebied zijn slechts enkele jongere bomen aanwezig. Deze bomen vormen geen geschikte nestlocaties voor de genoemde soorten. Het plangebied bevindt zich daarnaast in een bebouwde omgeving. Op basis van deze factoren in combinatie met het ontbreken van waarnemingen kan het voorkomen van jaarrond beschermde nesten worden uitgesloten.

De vegetatie binnen het plangebied biedt echter wel geschikte nestlocatie voor algemene broedvogels.

Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, ingekorven vleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis voorkomen. Vleermuizen kunnen zowel in bomen als in gebouwen vaste rust- en verblijfplaatsen hebben.

Gebouwen

Gebouwbewonende vleermuizen verblijven in gebouwen achter of in kleine ruimtes met geschikte klimatologische omstandigheden. In gebouwen vormen betimmeringen, kieren, gaten, nok- en kantpannen en open spouwmuren een geschikte verblijfplaats voor vleermuizen. Spouwmuurgaten, dakpannen en betimmeringen bieden gebouwbewonende vleermuizen toegang tot de gebouwen of de vleermuizen verblijven achter deze elementen. Ruimtes achter boeiborden en kantpannen worden gebruikt als zomer- en paarverblijfplaats door gebouwbewonende vleermuizen.

Binnen het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig. Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen kan worden uitgesloten.

Bomen

Boombewonende vleermuizen verblijven in holtes en kieren van voornamelijk oudere bomen. Binnen het plangebied zijn geen oudere bomen aanwezig. De enkele jonge bomen binnen het plangebied zijn ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen kan worden uitgesloten.

Mogelijk fungeert het plangebied als foerageergebied.

Overige zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat de eekhoorn, steenmarter, wild zwijn, das en bever in de omgeving van het plangebied voorkomt. Deze of overige zwaardere beschermde zoogdieren (of sporen daarvan (dassenburchten of wissels) zijn tijdens het terreinbezoek niet aangetroffen. Deze soorten stellen ook specifiekere eisen aan hun leefgebied.

Eekhoorn

De eekhoorn komt voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos (zoogdierversoening.nl). In het plangebied, of de omgeving daarvan, is geen bos aanwezig. Het voorkomen van de eekhoorn kan worden uitgesloten.

Steenmarter

De steenmarter komt vooral voor in parklandschap, maar ook in volkomen bosloze gebieden, steengroeven en rotsige hellingen. Hij is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en

boerderijen en tegenwoordig zelfs in grote steden (zoogdiervereniging.nl). In het plangebied is slechts beperkt dekking aanwezig dat kan functioneren als verblijfplaats voor de steenmarter. Ook is binnen het plangebied geen bebouwing aanwezig dat kan functioneren als verblijfplaats voor deze soort. Tevens biedt het plangebied dat voornamelijk uit grasland bestaat slechts een beperkt voedselaanbod. Het is echter niet uitgesloten dat de steenmarter sporadisch foerageert binnen het plangebied.

Wild zwijn

Het wild zwijn komt voor in gevestigde populaties op de Veluwe, in Limburg, Oost-Brabant en bij Nijmegen. Hij komt daar voor in droge en natte voedselrijke loofbossen en gemengde bossen. Hij heeft een duidelijke voorkeur voor eiken- en beukenbossen aangezien daar in de herfst een groot voedselaanbod is (zoogdiervereniging.nl). In het plangebied is geen sprake van bosgebied. Het voorkomen van het wild zwijn kan worden uitgesloten.

Das

De das leeft in gebieden die bestaan uit een combinatie van diverse biotooptypen. Vaak zijn dit zowel hooggelegen als laaggelegen gronden die op korte afstand van elkaar liggen, in meestal kleinschalige akker- en weidelandschappen met voldoende bosjes, houtwallen, singels en heggen. De belangrijkste kenmerken van het habitat zijn: groot voedselaanbod, goed vergraafbare bodem, voldoende dekking en weinig verstoring (RVO, 2014c). Het plangebied is gelegen tussen bebouwde gebieden en biedt weinig dekking. Tevens is binnen het plangebied, dat enkel uit grasland bestaat, sprake van een beperkt voedselaanbod. Het voorkomen van de das kan worden uitgesloten.

Bever

De bever leeft in het overgangsgebied van allerlei zoete wateren en land: moerassen, langs beken, rivieren, meren en kanalen. De aanwezigheid van goed bereikbare bomen en struiken op de oever is een vereiste (RVO, 2014d). Binnen het plangebied is geen sprake van een dergelijk biotoop. Het voorkomen van de bever kan worden uitgesloten.

Ook overige zwaardere beschermde zoogdieren worden niet verwacht op basis van het ontbreken van waarnemingen en het ontbreken van unieke biotopen.

Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat de levendbarende hagedis in de omgeving van het plangebied voorkomt. Tijdens het terreinbezoek is de levendbarende hagedis, of overige zwaardere beschermde reptielen, niet aangetroffen. Het plangebied bestaat voornamelijk uit grasland, dat geen geschikt leefgebied vormt voor de levendbarende hagedis. Het voorkomen van de levendbarende hagedis kan worden uitgesloten.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied de gevlekte witsnuitlibel voorkomt. Tijdens het terreinbezoek is de gevlekte witsnuitlibel of overige vlinders, libellen en overige soorten niet aangetroffen.

De gevlekte witsnuitlibel komt voor in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen (vlindernet.nl). Binnen het plangebied ontbreken deze biotopen. Het voorkomen van geschikt (voortplantings)biotoop van de gevlekte witsnuitlibel kan worden uitgesloten, de waarneming betreft waarschijnlijk een zwervend exemplaar.

Zwaarder beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen zijn veelal biotoop kritische soorten. Deze soorten zijn te verwachten in de omgeving van unieke biotopen zoals bijvoorbeeld heide en vennen. Binnen het plangebied is geen sprake van unieke biotopen. Het voorkomen van overige zwaarder beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen kan worden uitgesloten.

Flora

Uit de bureaustudie blijkt dat de kleine zonnedauw, rapunzelklokje, ronde zonnedauw, veldsalie, waterdrieblad en wilde marjolein in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn deze, of overige, zwaarder beschermde soorten niet aangetroffen. De vegetatie binnen het plangebied bestaat voornamelijk uit grasland met daarin enkele algemene soorten waaronder boerenwormkruid, smalle weegbree, wilgenroosje, ridderzuring, teunisbloem en watermunt.

Het plangebied heeft een monotoon karakter en grenst aan een agrarisch perceel. Op basis van deze factoren in combinatie met het ontbreken van waarnemingen tijdens het terreinbezoek kan worden uitgesloten dat binnen het plangebied geschikte standplaatsfactoren aanwezig zijn voor zwaarder beschermde planten. Het voorkomen van zwaarder beschermde planten kan worden uitgesloten.

5.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in Tabel 5.1 en die een (zwaarder) beschermde status hebben in de Flora- en faunawet mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. In hoofdstuk 6 wordt nader op deze soorten in gegaan.

Tabel 5.1: Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Algemene broedvogels	Tijdens het broedseizoen beschermd als nest in gebruik is	Mogelijk	Vegetatie binnen het plangebied vormt geschikte nestgelegenheid.
Vleermuizen	Tabel 3 ff-wet + Bijlage IV HR	Mogelijk	Plangebied vormt geschikt foerageergebied.
Steenmarter	Tabel 2 ff-wet	Mogelijk	Mogelijk foerageert de soort sporadisch binnen het plangebied.

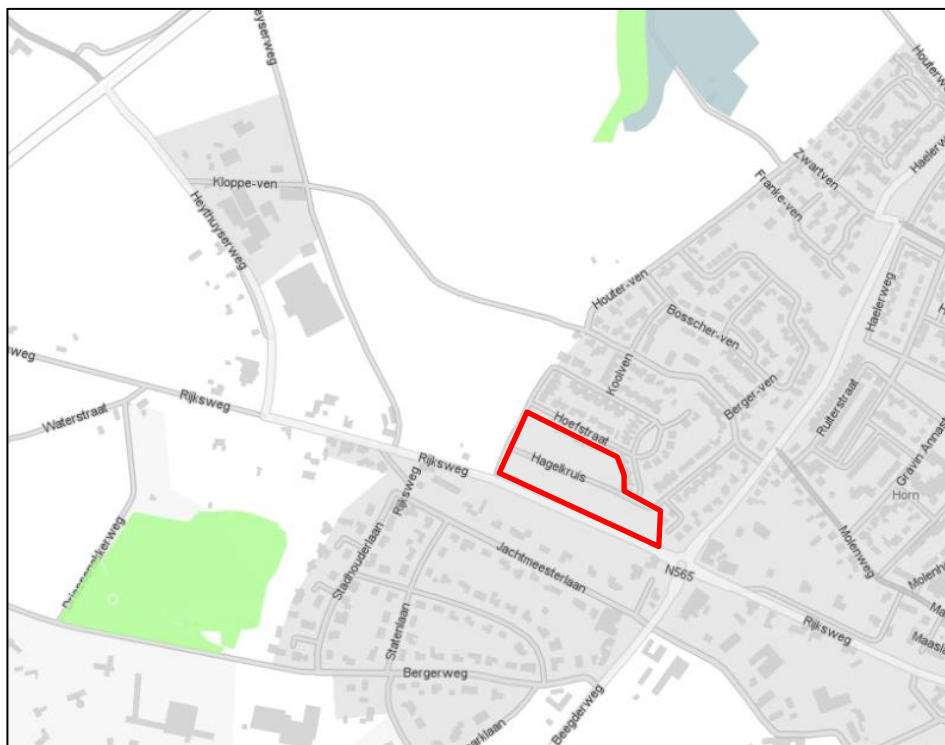
5.3 Beschermde gebieden

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied bevindt zich niet binnen de grenzen van het NNN. Het meest nabijgelegen gebied aangewezen als NNN bevindt zich op een afstand van circa 300 meter ten westen van het plangebied. Dit gebied is aangewezen als 'goudgroene natuurzone' (zie figuur 5.4).

Natura 2000-gebieden

Het plangebied is niet binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied gelegen. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is "Leudal". Dit Natura 2000-gebied bevindt zich op een afstand van circa 3 kilometer ten noorden van het plangebied. Dit gebied is aangewezen onder de Habitatrichtlijn. Op een afstand van circa 3,3 kilometer ten oosten van het plangebied is het Natura 2000-gebied "Roerdal" gelegen. Ook dit gebied aangewezen als Habitatrichtlijngebied (zie figuur 5.5).



Figuur 5.4. Globale ligging plangebied (rood omrand) t.o.v. ligging NNN. Lichtgroen: 'goudgroene natuurzone', Blauw: 'bronsgroene landschapszone'. Bron: interactieve kaart Natuurbeheerplan 2016, Provincie Limburg.



Figuur 5.5. Globale ligging plangebied (rood omrand) t.o.v. Natura 2000-gebieden. Bron: Natura 2000 Network Viewer.

6 Toetsing

6.1 Effectbepaling project

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling zullen de bestaande biotopen verwijderd worden om het terrein bouwrijp te maken. Er is geen sprake van het rooien van oudere bomen of het dempen van watergangen. In paragraaf 6.2 worden de effecten beschreven van de voorgenomen ontwikkeling op de aanwezige beschermde soorten in het plangebied. In paragraaf 6.3 worden de effecten beschreven op de beschermde gebieden.

6.2 Effecten beschermde soorten

De effecten op de zwaardere beschermde soorten (Tabel 2 en 3-soorten) worden per soortgroep getoetst. Voor de vogels wordt naast de categorie 1-4 vogelsoorten ook ingegaan op de algemene soorten.

6.2.1 Vogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

In het geval van het verwijderen van groenelementen in het plangebied, is het in het kader van de zorgplicht van belang dat dit buiten de broedperiode van vogels uitgevoerd wordt.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied of de directe omgeving wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

Jaarrond beschermde nesten

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4-vogelsoorten. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten binnen het plangebied is uitgesloten. Effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten kunnen daarom ook worden uitgesloten.

Categorie 5-soorten

Naast soorten met jaarrond beschermde nesten zijn er categorie-5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste in het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie-5-soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de directe omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de directe omgeving.

6.2.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten (inclusief hun verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageergebieden) zijn beschermd onder de Flora- en faunawet en staan vermeld op Bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn.

Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen kan worden uitgesloten. Effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn daarmee ook uitgesloten.

Mogelijk dient het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen. In de directe omgeving van het plangebied is echter voldoende kwalitatief beter of gelijkwaardig foerageergebied aanwezig. Daardoor is het plangebied geen essentieel foerageergebied. Effecten op essentieel foerageergebied van vleermuizen kunnen worden uitgesloten.

Steenmarter

Binnen het plangebied zijn geen geschikte verblijfplaatsen voor de soort aanwezig. Effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen kunnen worden uitgesloten. Mogelijk maakt de steenmarter sporadisch gebruik van het plangebied als foerageergebied. Het plangebied biedt echter een beperkt voedselaanbod. De steenmarter is een soort die kan uitwijken. In de omgeving van het plangebied is voldoende kwalitatief gelijkwaardige of betere foerageergebied aanwezig. Effecten op een essentieel onderdeel van het leefgebied van de steenmarter kunnen worden uitgesloten.

Overige zwaar beschermde zoogdieren

Er zijn geen zwaardere beschermde zoogdieren in het plangebied aangetroffen en worden tevens niet verwacht. Het plangebied herbergt geen geschikt habitat voor deze soorten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.3 Reptielen

De aanwezigheid van (zwaar) beschermde reptielsoorten in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.4 Amfibieën

De aanwezigheid van beschermde amfibieënsoorten in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.5 Vissen

De aanwezigheid van zwaar beschermde vissoorten in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.6 Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen

Er zijn geen effecten te verwachten op andere beschermde soorten, zoals dagvlinders, libellen en andere ongewervelden in het plangebied. De soorten zijn niet aangetroffen tijdens het terreinbezoek en de aangetroffen biotopen zijn niet geschikt als leefgebied voor beschermde soorten uit deze soortgroepen.

6.2.7 Flora

De aanwezigheid van zwaar beschermde florasoorten in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.3 Effecten op beschermde gebieden

6.3.1 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor wat betreft de NNN is alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen NNN binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. In de omgeving van het plangebied liggen wel NNN-gebieden. Ook significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN in de nabijheid van het project kunnen worden uitgesloten. De ontwikkeling in het plangebied heeft geen effect op de directe omgeving van het plangebied. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen.

6.3.2 Effecten op Natura 2000-gebieden

Uit de bureaustudie blijkt dat op een afstand van circa 3 kilometer het Natura 2000-gebied 'Leudal' is gelegen. Op basis van de afstand van het Natura 2000-gebied tot het plangebied, in combinatie met de aard van het plan kunnen veel van de verstoringfactoren (zoals verstoring door geluid, licht en trillingen) op voorhand worden uitgesloten.

Activiteiten kunnen als gevolg van de uitstoot van stikstof echter ook op grotere afstand leiden tot negatieve effecten op Natura 2000-gebieden. Stikstof heeft een vermestende en verzurende werking en kan zo vanuit depositie vanuit de lucht leiden tot negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen voor zowel stikstofgevoelige habitattypen als leefgebieden van soorten. De voorgenomen ontwikkeling voorziet in de ontwikkeling van 17 aaneengesloten woningen en maximaal (3+5=) 8 vrijstaande woningen. Dit beperkt aantal woningen heeft slechts een beperkte verkeersaantrekkende werking en beperkte directe emissie van stikstof. Op basis van de aard en omvang van de ontwikkeling in combinatie met de afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied kunnen ook effecten als gevolg van stikstof op voorhand worden uitgesloten.

Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van enig Natura 2000-gebied zijn op voorhand uitgesloten.

7 Conclusies

In dit hoofdstuk worden de conclusies van de natuurtoets gepresenteerd. De conclusies zijn opgedeeld in soortenbescherming (7.1) en gebiedsbescherming (7.2).

7.1 Conclusies soortenbescherming

In het plangebied komen geen beschermde soorten voor die negatieve effecten ondervinden als gevolg van de bestemmingsplanwijziging. Er dient enkel tijdens de realisatiefase rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van broedvogels op het plangebied.

Broedvogels

Voor de voorgenomen werkzaamheden waarbij vegetatie verwijderd wordt, dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen (globaal half maart tot en met juli).

Er zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet indien ten minste één van de volgende maatregelen genomen worden:

- De verstorende werkzaamheden aan bomen en gebouwen worden buiten het broedseizoen uitgevoerd, of in deze periode wordt het plangebied ongeschikt gemaakt voor broedvogels.
- Het plangebied wordt kort voor aanvang van de werkzaamheden door een erkende ecooloog gecontroleerd op actuele broedgevallen; bij gebleken aanwezigheid van broedende vogels dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot na het broedseizoen.

Overzicht

In Tabel 7.1 worden de soorten weergegeven die in het plangebied aanwezig zijn en/of worden verwacht en waar nader onderzoek naar uitgevoerd moet worden. In paragraaf 7.2.1 wordt de vervolgpcedure voor vleermuizen toegelicht.

Tabel 7.1. Mogelijk voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing noodzakelijk	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	Mogelijk	Nee	Nee	Werken buiten broedseizoen

7.2 Conclusies gebiedsbescherming

Natuurnetwerk Nederland

Binnen het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. Ook heeft de planontwikkeling geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland buiten het plangebied. Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan.

Natura 2000

Het plangebied ligt niet in of nabij een Natura 2000-gebied. Op basis van de aard en omvang van de werkzaamheden en de afstand tot het Natura 2000-gebied zijn effecten op dit gebied uit te sluiten. Vervolgstappen in het kader van de Natuurbeschermingswet, zoals het opstellen van een voortoets, zijn dan ook niet noodzakelijk.

8 Bronnen

Architectenbureau Coppen, 2016. Vrijstaande/geschakelde levensloop bestendige woningen; Kloppeven, Horn. Voorlopig Ontwerp – situatie, 7 juni 2016.

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Arnhem.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaar rond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014a. Soortenstandaard Huismus *Passer domesticus*. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014b. Soortenstandaard Gierzwaluw *Apus apus*. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014c. Das *Meles meles*. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014d. Soortenstandaard Bever *Castor fiber*. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2015. Kerkuil *Tyto alba*. Versie 2.0, januari 2015

Overig:

www.zoogdieratlas.nl

www.ravon.nl

www.telmee.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.naturalis.nl

www.vivara.nl

www.telmee.nl

www.vlindernet.nl

www.libellennet.nl

I **Bijlagen**

Wettelijk kader

Bijlage I Wettelijk kader

Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing Tabel 2 en 3 - soorten

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan RVO.nl door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijke belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;

- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekent dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten, zie onderstaande tabel), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Soort	Categorie	Toelichting
Steenuil	1	Nesten die ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Gierzwaluw, Roek	2	Nesten van koloniebroeders
Grote gele kwikstaart, Huismus, Oehoe, Ooievaar, Kerkuil, Slechtvalk	3	De fysieke voorwaarden voor de vaste nestplaats zijn afhankelijk van bebouwing, vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar
Boomvalk; Buizerd; Havik, Ransuil Sperwer, Wespandief en Zwarte wouw	4	Vogels die jaar in jaar uit in hetzelfde nest broeden en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden

genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij RVO.nl voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij RVO.nl van het ministerie van Economische Zaken. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. RVO.nl zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken (voormalig Ministerie van EL&I). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2014 werd deze term vervangen door NNN door staatssecretaris Dijksema van het ministerie van EZ.

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

In het NNN liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares NNN op het land is ook Natura 2000-gebied.

Netwerk van gebieden

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen. Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaats hadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

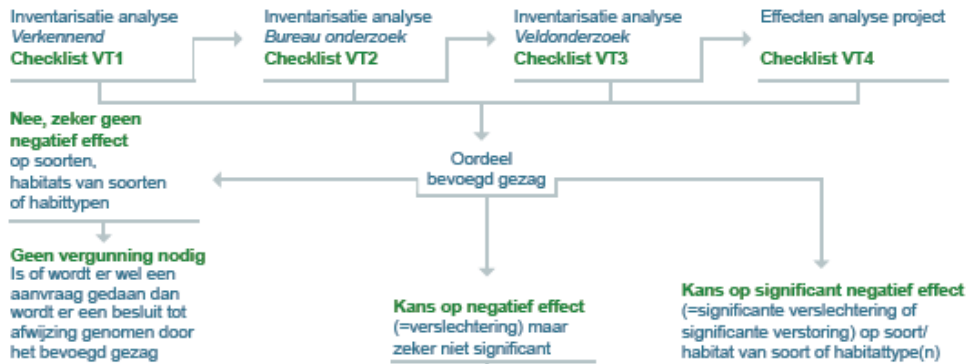
Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet.

VOORTOETS

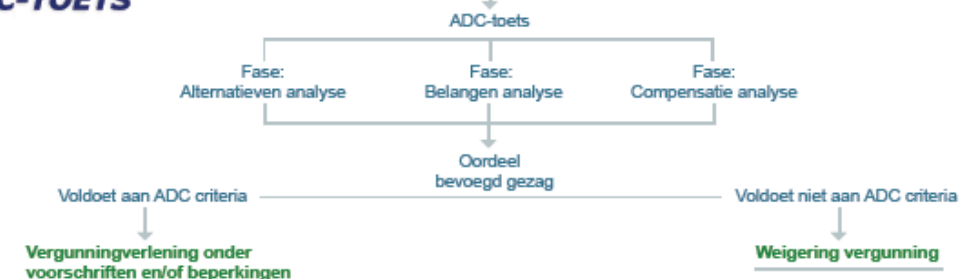
INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets.
Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.



HABITATTOETS



ADC-TOETS



Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. 06 - 20606920
E. jeroen.buijks@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2016

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.